

Bemutakozik

A

SZEMERE BERTALAN MAGYAR RENDVÉDELEM-TÖRTÉNETI TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG

A **rendvédelem fogalmát** e bemutatkozás keretében tüzetesen ugyan nem kívánjuk definiálni, a lényeg azonban néhány mondatban is összefoglalható. A rendvédelemhez tartozónak tekintjük valamennyi állami és önkormányzati, a rendfenntartásra specializálódott fegyveres szervezetet. E testületek struktúráját, díszlokációját, feladataikat, működésüket, jogi meghatározottságukat, felszereltségüket, személyi állományuk képzési, szociális, gazdasági és erkölcsi helyzetét is a fogalom részének tartjuk. A fogalomkör integráns részének tekintjük továbbá ezen testületek vezetését, irányítását, szolgálati metodikáját, az együttműködést, továbbá a szimbólumrendszereiket. A rendvédelem-történetét gyűjtőfogalomnak tekintjük, amelybe - tértől és időtől függetlenül - beletartozik az egyetemes történelem során megvalósult valamennyi rendvédelmi modell. A különböző korok rendvédelmi modelljei és azok változásai alkotják a rendvédelem-történetet.

A **rendvédelem fogalma a Tudományos Társaság elnökétől származik. Melyet szervezetünk szisztematikusan használt. Így vált közismertté a magyar közéletben. A rendszerváltás után keletkezett és a magyar rendvédelem egyes szakterületeit szabályozó valamennyi – összességében több száz – jogszabály tartalmazza a rendvédelem kifejezést. A törvényhozásban is polgárjogot nyert a rendvédelem fogalom, hiszen – a határország jellegének módosítása kapcsán – 2004. év végén az alkotmányunkba is bekerült a rendvédelem kifejezés.**

Az 1989-ben alapított és 1990-ben a Fővárosi Bíróság által bejegyzett Társaságunk a magyar rendvédelem története iránt érdeklődő szakemberek társadalmi egyesülése. Tagjaink a magyar rendvédelem-történet, illetve azzal rokon fegyveres testületek történeti kutatásával és oktatásával foglalkoznak. Tagságunk döntően a rendvédelmi testületek személyi állománya, közgyűjtemények munkatársai, felsőoktatási intézmények oktatói köréből kerül ki. Vannak közöttünk olyanok is akiknek a foglalkozása ugyan nem kapcsolódik a rendvédelem jelenéhez, vagy múltjához, azonban érdeklődnek a témakör iránt, illetve valamilyen formában művelik azt pld. gyűjtők. Mintegy negyven fő rendelkezik tudományos, illetve oktatói fokozattal, melynek skálája az akadémiai tagságtól a doktor univ., illetve a professzortól a tanársegéd fokozatig terjed. Többségük napjaink magyar tudományos életének és felsőoktatásunknak elismert szakembere. Célunk, hogy a szakterület művelésével, az írásos források és tárgyi emlékek feldolgozásával hozzájáruljunk a magyar és az egyetemes történelem gyarapításához, rendvédelem-történeti múltunk feltárásához és hasznosításához. Egyesületünk úgy véli, hogy nemzeti rendvédelem-történeti tradíciónk - elsősorban a XIX. és XX. századi hagyományaink - közkinccsé tételével elősegítheti a magyar rendvédelem fejlesztését, a személyi állomány identitástudatát, ezen keresztül pedig az etikai viszonyok fejlődését, valamint a lakosságnak a rendvédelmi testületekről kialakított elképzelésének a kedvezőbbé tételét.

Szervezetünk nem nyereségorientált, tagdíjából, adományokból és kutatómunkák gyümölcseiből tartjuk fenn magunkat.

Az egyesület jelenleg nyolc szakosztályból áll, a szakosztályok nem adminisztratív szervezeti egységek, tudományos alkotóműhely jelleggel működnek, differenciált aktivitással:

A szakosztályokon kívül regionális csoportjaink is működnek.

A társaság vezető testülete a választmány, amelynek élén az elnökség áll. A tisztségviselőket öt évente választjuk. Minden évben összehívjuk a közgyűlést, évente több ízben tartunk elnökségi és választmányi üléseket.

Tagságunk a magyar rendvédelmi testületek tagjainak sorából, felsőoktatási intézmények oktatói és közgyűjtemények munkatársai köréből, valamint az érdeklődők közül kerül ki. Tagjaink sorába kérheti felvételét minden természetes személy, aki nem áll gyámság alatt és nem büntetett előéletű. Akik elküldik a belépési nyilatkozat űrlapot értelemszerűen kitöltve Társaságunk címére, azok felvétele ügyében a ¼ évente ülésező elnökség dönt. A tagság tevékenysége Tudományos Társaságunkban teljes egészében önkéntes, csupán a tagdíj fizetése kötelező, amely 4000Ft/fő/év. Az új tagokat írásban értesítjük ki, tagkártyájukat és tagsági jelvényüket pedig minden év őszi – az éves konferenciánk rendezvényéhez kapcsolódóan – ünnepélyes keretek között kapják meg.

Társaságunk kiadványokat is megjelentet.

- • Egyesületi életünk és a rendvédelem története művelésének eseményeiről az 1995-től évente általában két alkalommal megjelenő *Rendvédelem-történeti Hírlevél* (Nuntiotones Historiea Preasidii Ordinis) HU ISSN 1785-3257 tudósít.

- • *A Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Histoirea Preasidii Ordinis) HU ISSN 1216-6774 az egyetlen magyar nyelvű tudományos periodika, amely a rendvédelem-történet kutatóinak tudományos igényű feldolgozásait közli. A periodikában olyan lektorált tanulmányok jelennek meg, amelyek a tudományos közlés igényeinek megfelelnek. 2000-től a periodika elfogad idegen nyelvű tanulmányokat is. 2005-re elkészül a periodika repertórium. A periodika évente egy-két alkalommal jelent meg. Az 1990. évi alapítása óta nemzeti rendvédelem-történetünk körében 183 tanulmányt közölt.

- • Tudományos társaságunk dolgozta fel első ízben és publikálta 1994-ben nemzeti rendvédelmünk 1100 éves történetét "*A magyar rendvédelem története*" című - azóta két kiadást megélt - könyv formájában, ezzel megszüntette a magyar rendvédelem e fehér foltját. E kiadvánnyal behoztuk a rendvédelem szakmatörténeti feldolgozása terén a II. világháború után keletkezett lemaradásunkat a nyugati országokhoz képest, ahol hasonló művek már az ötvenes, illetve a hatvanas években megjelentek.

- • Létrehoztuk a magyar rendvédelem-történet nemzeti bibliográfiájának kéziratát 1867-től 1950-ig.

A társasági publikációinkat a „*Periodikáink és fontosabb monográfiáink*” című melléklet tartalmazza.

Társaságunk tudományos fórumorozatot is létrehozott.

- Évente egy-két alkalommal tartunk konferenciát, ahol kutatásaink eredményeit vitatjuk meg. Konferenciáink nemzeti rendvédelem-történetünk egy-egy kronológiai, illetve szakterületi témaköreit dolgozzák fel. A rendvédelem-történeti konferenciasorozat rendezvényei a szakterület magyar és külföldi művelői által látogatott események. A kutatók itt ismertetik kutatásaik eredményeit.

- A szakosztályok váltakozó sűrűséggel átlagosan két évente tartanak tudományos szimpóziumokat, kerekasztal beszélgetéseket.

- Egyesületünk tagjainak munkáit és a hozzánk forduló alkotásait szakértői kollektíva körében műhelyvitákon véleményezzük.

- Fokozatosan gyarapodnak a *regionális rendvédelem-történeti konferenciáink*, amelyeken egy-egy térség rendvédelem-történeti tapasztalatait vitatjuk meg.

Társaságunk részt vesz a tudományos közéleti tevékenységben.

- Tagjainkat rendszeresen felkéri témaorientált tanulmányok *szaklektorálására*, illetve tudományos fokozatszerzések bírálóbizottságaiban történő feladatvállalásra, akik a rendvédelem-történeti témakörben tudományos fokozatot értek szinte valamennyien tudományos társaságunk segítségével élvezték.
- A magyar rendvédelmi szervek több ízben kikérték társaságunk *szakvéleményét* a hagyományok felújítására vonatkozó kérdésekben.
- Szakmai segítséget nyújtunk a rendvédelem-történeti tartalmú *gyűjtemények és kiállítások létrehozásához és működtetéséhez*.
- A *lexikonok* rendvédelem-történeti tartalmú szócikkeit társaságunk tagjai készítik.

A Társaság oktató munkája:

- Egyesületünk tagjai részt vesznek a *rendvédelmi testületek* személyi állományának történeti képzésében, a tananyag elkészítésében.
- A Tudományos Társaságunk által oktatott hallgatók számos esetben a rendvédelem témakörében készítik el *diplomamunkájukat*. A legtöbb rendvédelem-történeti diplomamunka a Rendőrtiszti Főiskolán készült. 1990. és 2000. között mintegy 100 rendvédelem-történeti témájú dolgozatot védtek meg a hallgatók. Az Országos tudományos Diákköri konferenciákon minden esetben indultak rendvédelem-történeti témájú tudományos diákköri dolgozatok, közülük több alkotás országos szintű elismerésben is részesült. A Magyar Tudományos Akadémia Pro Scientia aranyérmében 1990. és 2000. között két rendvédelem-történeti tartalmú tudományos diákköri pályamű részesült. A rendvédelem-történeti témájú tudományos diákkörök legsikeresebb témavezetője, Dr. Parádi József mestertanári kitüntetésben részesült 2003-ban.
- A magyar *felsőoktatás* több tudományegyetemen, állam- és jogtudományi, illetve bölcsészettudományi karokon, valamint főiskolákon oktatják – részben társaságunk tagjainak közreműködésével – az egyesületünk által készített tananyag alapján, a magyar rendvédelem történetét közvetítő tárgyakat.

Kialakítottuk együttműködési tevékenységünket.

- *Együttműködési megállapodást* kötöttünk a hasonló területeket művelő hazai és külföldi tudományos társaságokkal illetve magyar rendvédelmi szervekkel. Konkrét együttműködési megállapodás jött létre pld. a Rendőrség Tudományos Tanácsával, a Határőrség Tudományos Tanácsával, a Magyar Hadtudományi Társasággal és több megyei rendőr-főkapitánysággal, folyamatban van továbbá együttműködési megállapodás létrehozatala az újonnan megalakult Rendészettudományi Társasággal. Tudományos Társaságunk elnöke a BM Tudományos Tanács tagja.
- *Társaságunk nemzetközi kapcsolatai* bővülnek. Szakmai kapcsolat alakult ki a bécsi és az Osztrák Kriminál-múzeummal. 1994-ben - a korábbi évek szakmai kapcsolatát továbbfejlesztve - társaságunk belépett a Német Rendőrtörténeti Társaságba, melynek tagjai közül többen kérték felvételüket egyesületünk soraiba. Kölcsönösen részt veszünk egymás tudományos rendezvényein. Megállapodás született az Egyesült Államokban működő Bajtársi Szövetség vezetésével az együttműködésről. Rendszeres munkakapcsolat alakult ki a Francia Nemzeti Csendőrség Történeti Szolgálatával, a Francia Csendőrség-történeti Alapítvánnyal. Társaságaink céljai a rendvédelem történet

feltárását és publikálását illetően az együttműködőkkel megegyeznek. 2003-ban alapítottuk – a nyugat-európai testvérszervezeteinkkel közösen – az Európai Rendvédelem-történeti Szövetséget.

Társaságunk kitüntetései:

A rendvédelem-történet kimagasló művelői és önzetlen támogatói elismerése céljából, több mint egy évtized alatt – a tapasztalatok figyelembevételével – formálódott a Tudományos Társaságunk kompetenciájába tartozó elismerési rendszer. Ezek:

1. „Szemere Díj”
2. „Rendvédelem-történetért” Emlékérem
3. „Rendvédelem-történetért Érdemérem”
4. „Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a Rendvédelem-történet Kimagasló Művelőinek”, illetve „Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a Rendvédelem-történet Önzetlen Támogatóinak”
5. „Rendvédelem-történetért Érdemrend a Rendvédelem-történet Kimagasló Művelőjének”, illetve „Rendvédelem-történetért Érdemrend a Rendvédelem-történet Önzetlen támogatójának”
6. „Rendvédelem-történet Magisztere” cím
7. „Disztór emléktárgy”

A rendvédelem-történeti elismerések jelzései	
	Szemere Díj
	Rendvédelem-történetért Érdemrend a rendvédelem-történet kiváló művelőjének
	Rendvédelem-történetért Érdemrend a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának
	Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a rendvédelem-történet kiváló művelőjének
	Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának
	Rendvédelem-történetért Érdemérem

Terveink közé tartoznak a következők, melyekhez támogatókat keresünk:

- **A magyar rendvédelem-történeti atlasz elkészítése két kötetben (1867-1919 és 1920-1945).**
- **A magyar rendvédelem-történeti egyenruha és rangrendszer albumának elkészítése (1867-1919 és 1920-1945).**
- **A magyar rendvédelem-történeti szaksajtó repertóriumának továbbfejlesztése ugyancsak két kötetben (1867-1919 és 1920-1945).**
- **A Kárpát-medencei állami levéltárak XIX-XX. századi magyar rendvédelem történetére vonatkozó fondjainak repertóriumba foglalása.**
- **A magyar rendvédelemre vonatkozó törvények és rendeletek gyűjteményének létrehozása a fenti korszakolás szerint.**
- **Magyar rendvédelem-történeti kronológia (1867-1950).**
- **Magyar rendvédelem-történeti bibliográfia továbbfejlesztése és számítógépes feldolgozása, ugyancsak a fenti korszakokra.**
- **Rendvédelem-történeti gyűjtemény és dokumentumtár kialakítása.**
- **„A magyar rendvédelem története” című könyv újra kiadása, illetve a javított, bővített változat internetre vitele.**
- **Az interneten a magyar rendvédelem-történeti honlap létrehozása.**

- **Rendvédelem-történeti témájú kiállítások létrehozásának és működtetésének elősegítése.**
- **A hazai és külföldi rendvédelem történeti tapasztalatainak feldolgozása.**
- **Rendvédelem-történeti oktatási anyagok létrehozása és alkalmazása a magyar rendvédelem fejlesztése érdekében.**
- **Rendvédelem-történeti Intézet alapítása. (Magyarországon nincs – a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaságon kívül - más intézmény, könyvtár, levéltár, tanszék, intézet, amely a rendvédelem történetével foglalkozna. A Szemere Bertalan Magyar rendvédelem-történeti Tudományos Társaság társadalmi szervezet. Nincsenek kellő tárgyi és pénzügyi feltételei a magyar állam rendvédelem-történetének gondozására. A szakterület műveléséhez szükséges szellemi kapacitással azonban egyedül e szervezet rendelkezik. A Magyar Köztársaságban viszont négy rendvédelmi testület működik: a rendőrség, a határőrség, a büntetés-végrehajtás és a pénzügyőrség. Mindegyik testület rendelkezik ugyan egy szerény testülettörténeti gyűjteménnyel, azonban Magyarországon csak a XIX-XX. században 29 állami rendvédelmi testület működött, amelynek a történetével egyik intézmény sem foglalkozik.)**
- **Rendvédelem-történeti szabadegyetem létrehozása.**
- **Partnereket keresünk Európa rendvédelem-történetének megírására irányuló projekt létrehozásához.**
- **Corpus statutum Hungarici létrehozása.**

Tudományos Társaságunk várja mindazok jelentkezését tagságunk soraiba, a rendvédelmi testületek tagjai, a hivatásosok és a közalkalmazottak köréből, a téma iránt érdeklődők, a tárgyi emlékeket gyűjtők, a hivatástörténet kutatók közül, akik be szeretnének kapcsolódni nemzeti rendvédelmünk történetét feltáró és azt közkinccsé tevő folyamatba. Nem csak az aktív kutatók, hanem a téma iránt érdeklődők jelentkezését is fogadjuk.

Köszönjük, hogy türelmesen végigolvasta tájékoztatónkat. Reméljük sikerült meggyőzni Önt arról is, hogy személyi jövedelemadója 1%-ának kedvezményezettjeként „Rendelkezési Nyilatkozat”-ában egyesületünket jelölje meg. Tudományos Társaságunk **adószáma: 19662305-1-43**. Adományok átutalhatók Tudományos Társaságunk **bankszámlájára: 10918001-00000022-69100002 HVB Bank Hungary Zrt. H-1036 Budapest, Bécsi út 136.**

" Történelemmel a biztonságért "

A Füzetek szerkesztői

A **Rendvédelem-történeti Füzetek** szerkesztését a Társaság legjobbjai vállalták magukra, nem kis teherként. A periodika szerkesztése komoly szakértelmet, türelmet, odafigyelést és töretlen lelkesedést igényel. Kitartó munkájukat elismerve ez úton szeretnénk emléket állítani valamennyi szerkesztőnek.

Cím	Megjelenés	Főszerkesztő	Szerkesztő
A magyar rendvédelmi testületek és az önkormányzati szervek kapcsolata 1848-1945	I. évf. (1990) 1. sz.	Dr. KESERŰ István	Dr. ÚJHELYI Gabriella
A rendvédelem-történet kutatásának, feldolgozásának és oktatásának időszerű kérdései	II. évf. (1991) 2. sz.	Dr. KESERŰ István	Dr. ÚJHELYI Gabriella
Tradíció és korszerűség	III. évf. (1992) 3. sz.	Dr. KESERŰ István	Dr. ÚJHELYI Gabriella
A dualista Magyarország rendvédelme	IV. évf. (1993) 4. sz.	Dr. KESERŰ István	Dr. ÚJHELYI Gabriella
Háború, forradalom, Trianon	IV. évf. (1993) 5. sz.	Dr. PARÁDI József	Dr. ÚJHELYI Gabriella
A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme	V. évf. (1994) 6. sz.	Dr. PARÁDI József	Dr. ÓRY Károly
Háborúból diktatúrába	VI. évf. (1996) 7. sz.	Dr. PARÁDI József	Dr. ÓRY Károly
A napóleoni közbiztonsági őrtestület útja Párizstól – Itálián és Ausztrián keresztül – Budapestig	VII. évf. (1998) 8. sz.	Dr. PARÁDI József	Dr. ÓRY Károly
Gazdasági rendvédelmünk a XIX.-XX. században	VIII. évf. (1999) 9. sz.	Dr. PARÁDI József	Dr. ÓRY Károly
A nyugati rendvédelem hatása a XIX.-XX. század magyar rendvédelmére	IX. évf. (1999) 10. sz.	Dr. PARÁDI József	Dr. ÓRY Károly
Szabad mozgás a Kárpát-medencében	X. évf. (1999) 11. sz.	Dr. PARÁDI József	Dr. SUBA János
A közigazgatás, a véderő és a rendvédelem kapcsolatának változásai a polgári magyar állam időszakában	X. évf. (2000) 12. sz.	Dr. PARÁDI József	Dr. SUBA János

Főszerkesztők

Dr. KESERŰ István nyá.hör.alez.

*bölcsészdoktor, a hadtudomány kandidátusa, főiskolai tanár,
a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
örökös tiszteletbeli elnöke*

1929-2004

(1990-1992)

Született 1929-ben Budapesten, középiskolai tanulmányait a budai Toldi Ferenc Gimnáziumban kezdte, melyeket megszakított és 14 évesen a pécsi Zrínyi Miklós Honvéd gyalogsági hadapródiskolába (1944) került. 1948-ban a Honvéd Kossuth Lajos Katonai Akadémián folytatta tanulmányait, majd katonai ösztöndíjasként elvégezte az ELTE

történelem szakát. Ez évben, 1954-ben tanári diplomát és tiszti rendfokozatot szerzett. Pályáját a Zrínyi Katonai Kiadónál kezdte, ahol felelős szerkesztőként dolgozott, főleg hadtörténeti munkákat szerkesztett. 1966-ban a Határőrség Országos Parancsnokságra került főelőadónak. Közben az ELTE-n doktori címet szerzett. Később tanárként a Rendőrtiszti Főiskolán teljesített szolgálatot, ekkor szerezte kandidátusi képesítését. A nyugdíjkorhatáron túl 5 évet szolgált. Azóta is aktív kapcsolatban áll a katonasággal, a hadtörténelemmel, számos cikket, tanulmányt, könyvet írt e témából. Írásai főleg az új magyar hadsereg születésével és a Határőrség történetével foglalkozott. Alapító tagja a Társaságnak és örökös elnöke, aktívan részt vesz a társaság munkájában, előadásokat tart. Az első években ő szerkesztette a kiadványt.

Dr. PARÁDI József

bölcsészdoktor, a hadtudomány kandidátusa, főiskolai tanár,

a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja
a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
elnöke
1950-
(1993-)

Született 1950-ben Budapesten, középiskolai tanulmányait az óbudai Árpád-gimnáziumban végezte. 1968-ban érettségizett. Ebben az évben kezdte el tanulmányait a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán. 1972-ben avatták határőr tiszté. A Határőrségnél különböző beosztásokban teljesített szolgálatot, majd a belügyi tárca oktatási csoportfőnöksége alárendeltségébe tartozó tanintézetekben töltött be oktatói feladatköröket. A nyolcvanas évek elején fejezte be tanulmányait az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsész tudományi karán. 1984-ben szerzett bölcsészdoktorátust, 1990-ben pedig a hadtudomány kandidátusa címet nyerte el. 1991-ben nevezték ki főiskolai tanárrá.

Szakterülete a magyar rendvédelem története a kiegyezéstől a második világháborúig. Nyolc kötetet, mintegy 100 lektorált tanulmányt és számos szakmai cikket publikált. Személye körül fokozatosan alakult ki a nemzeti rendvédelem-történet művelésével foglalkozó szellemi alkotó műhely. Munkásságát a határokon túl is elismerik. Mentorálja a rendvédelem-történet fiatal kutatóit. Az ezredfordulótól három fő Ph. D. doktorandusza védte meg tudományos fokozatát Debrecenben, Pécsen és Budapesten a nemzeti rendvédelem-történetünk témakörébe tartozó tartalmú dolgozatával. Személyéhez kapcsolódik a rendvédelem-történet fogalmának létrehozása. Az SZBMRTT alapító tagja és a Társaság jelenlegi elnöke. Társelnöke a párizsi székhelyű Európai Rendvédelem-történeti Szövetségnek.